

Területi együttműködést segítő programok kialakítása a
Balassagyarmati járásban

ÁROP-1.A.3-2014-2014-0071

Jogszabályi keretek összefoglalása

MAGYARY
PROGRAM

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

SZÉCHENYI 2020

2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A projekthez kapcsolódó jogszabályi háttér bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján született meg, még 2013-ban. Járási szintű esélyegyenlőségi program elkészítésére konkrét, jogszabályi szintű részletszabályozás nem ismert, de a projekt végrehajtása és a járási esélyegyenlőségi program elkészítése során az alábbi jogszabályokra támaszkodtunk:

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz: EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia. Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Stratégia, Időügyi Nemzeti Stratégia, így projektünk során is ezeket az előírásokat, dokumentumokat tekintettük alapidokumentumnak.

Magyarország Alaptörvénye

Az Alaptörvény XV. cikk (1-5) bekezdései szerint

„A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.”

„ Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”

„ A nők és férfiak egyenjogúak.”

„Magyarország esélyegyenlőség megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

„Magyarország külön intézkedésekkel védi a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.”

2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény 31. § (2) bekezdése lehetőségként fogalmazza meg a települési önkormányzatok részére azt, hogy a helyben élő, hátrányos helyzetű csoportok helyzetének javítása céljából ún. esélyegyenlőségi programot fogadjanak el. Az alapelvek között szerepel a megelőzés- és az állapotmegtartás fontossága, a fogyatékos emberek szükségleteinek sajátosságaira kiterjedő figyelem, az egyenjogúság feltételeinek megteremtése és a hátrányok kompenzációjában való állami kötelezettségvállalás. A helyi esélyegyenlőségi programok alapján került megfogalmazásra a Járási szintű esélyegyenlőségi program.

A törvény megfogalmazza a fogyatékos emberek körét: érzékszervi sérültek, beszédbeli nehézségekkel küzdők, mozgáskorlátozottak és értelmi fogyatékosok.

321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról

A helyi esélyegyenlőségi programokra irányadó rendelkezéseket követve a járási esélyegyenlőségi program helyzetelemzésből és intézkedési tervből áll.

2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól

A rendelet meghatározza azoknak a részletes adatoknak a körét, melyet kötelezően be kell építeni a HEP-be. Ezeknek az adatoknak a hozzáférhetőségét, felhasználását segíti a TeIR rendszer használata.

Számos további jogszabály érinti az esélyegyenlőség egyes területeit:

- az 1992. évi LXVI. törvény a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról
- az 1996. évi XXI. törvény a területfejlesztésről és a területrendezésről
- az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról
- a 2000. évi LX. törvény a foglalkoztatásból és a foglalkozásból eredő hátrányos megkülönböztetésről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1958. évi 42. ülésén elfogadott 111. számú Egyezmény kihirdetéséről
- a 2004. évi CXXIII. törvény a pályakezdő fiatalok, az ötven év feletti munkanélküliek, valamint a gyermek gondozását, illetve a családtag ápolását követően munkát keresők foglalkoztatásának elősegítéséről, továbbá az ösztöndíjas foglalkoztatásról
- a 2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról
- a 2012. évi I. Törvény, a Munka Törvénykönyve

- a 223/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény végrehajtásáról
- a 141/2000. (VIII. 9.) Korm. rendelet, a súlyos fogyatékoság minősítésének és felülvizsgálatának, valamint a fogyatékosági támogatás folyósításának szabályairól
- a 362/2004. (XII. 26.) Korm. rendelet az Egyenlő Bánásmód Hatóságról és eljárásának részletes szabályairól
- a 327/2012. (XI. 16.) Korm. rendelet a megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató munkáltatók akkreditációjáról, valamint a megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásához nyújtható költségvetési támogatásokról

A projekt során az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő járási szabályozás az alábbiak szerint kerül bemutatása

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény rendelkezései alapján a feladat és hatáskörébe tartozó önkormányzati ügyekben – a törvények keretei között – önkormányzati rendeletet alkothat, közszolgáltatások igénybevételét rendeletében feltételekhez kötheti, az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő rendeleteket alkot, melyek a megélhetés, a településen történő megmaradás, a munkahelyteremtés, a gyermeklétszám növekedése, a fogyatékosok helyzetének javítását szolgálja.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény rendelkezései felhatalmazása alapján alkották meg a települések a szociális ellátásokról és a gyermekvédelmi támogatásokról szóló rendeletüket. E rendeletek célja a gyermekeket nevelő családok biztonságának megőrzése, a munkaképes személyek – önmagukért és családjukért viselt felelősségére is figyelemmel – szociális biztonságának megteremtése, valamint a rászorult időskorúak megsegítése érdekében meghatározza az egyes önkormányzatok teherbíró képességének figyelembevételével az egyes szociális ellátások formáit, az ellátásokra való jogosultság feltételeit és az ezzel kapcsolatos eljárás rendjét. Ugyanezen törvény felhatalmazása alapján kerültek elfogadásra a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról.

A lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény 62. § (3) bekezdése, valamint Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény rendelkezése alapján van módja a településeknek az első lakáshoz jutók helyi támogatását; illetve az önkormányzati tulajdonban álló lakások bérbeadásának szabályait. Tekintettel azonban arra, hogy ez a teljes eljárás tekintetében is szinte csak Balassagyarmaton merül fel, a helyi rendeletek ismertetésénél kitértünk ugyan rá, de a helyzetelemzés részletes kimunkálása során kisebb szerephez jutott.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. (továbbiakban: Gyvtv) 29. § (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, illetve a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011.(XII.29.) Kormányrendeletre figyelemmel alkották meg a települések a gyermekek napközbeni ellátásának térítési díjáról szóló önkormányzati rendeletüket, azzal, hogy több településen a szociális és a gyermekvédelmi területekhez kapcsolódó térítési díjakról egy rendeletben döntöttek.

A társadalmi egyenlőtlenségek megszüntetése természetesen csak a társadalmi szolidaritás megerősítésével, a társadalom megújulási képességének fejlesztésével és erőforrásainak bővítésével érhető el. Ugyanakkor települési szinten is törekedni kell arra, hogy minden állampolgár számára megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén, így a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és a közlekedési eszközök vonatkozásában, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatás és munkavállalás, valamint a sport és szórakozási lehetőségek területén is.

Az alábbiakban a projekthez kapcsolódó releváns önkormányzati rendeleteket foglalom össze:

Balassagyarmat Város Önkormányzata helyi esélyegyenlőséget is érintő tartalmú rendeletei

Balassagyarmat Város Önkormányzata 14/1997.(IV.09.) önkormányzati rendelete az önkormányzat tulajdonában lévő lakások és helyiségek elidegenítésének szabályozásáról

Balassagyarmat Város Önkormányzata 33/1997.(XI.12.) önkormányzati rendelete a szennyvízcsatorna beruházási hozzájárulás

Balassagyarmat Város Önkormányzata 26/1999.(X.22.) önkormányzati rendelete Újkövári ivóvízhálózat beruházási hozzájárulásáról

Balassagyarmat Város Önkormányzata 39/1999.(XII.17.) önkormányzati rendelete Balassagyarmat Város Önkormányzatának kötelező közművelődési feladatairól

Balassagyarmat Város Önkormányzata 19/2000.(IX.29.) önkormányzati rendelete A Városi Bölcsődében időszakos gyermekfelügyelet igénybevételéről

Balassagyarmat Város Önkormányzata 18/2001.(IV.20.) önkormányzati rendelete A helyi hulladékgyűjtésről

Balassagyarmat Város Önkormányzata 20/2001.(V.25.) önkormányzati rendelete A zöldterületek és zöldfelületek megóvásáról, használatáról, fenntartásáról és fejlesztéséről

Balassagyarmat Város Önkormányzata 23/2001.(V.25.) önkormányzati rendelete Az Újkóvár városrészben (Éger út) létesített villamos hálózat közművesítési hozzájárulásról

Balassagyarmat Város Önkormányzata 51/2001.(XII.21.) önkormányzati rendelete Önkormányzati kincstári rendszer működéséről

Balassagyarmat Város Önkormányzata 17/2002.(IX.20.) önkormányzati rendelete A költségvetési szervek alapadatai keretében végzett szellemi tevékenység szolgáltatási szerződéssel történő igénybevételének szabályozásáról

Balassagyarmat Város Önkormányzata 15/2004.(V.21.) önkormányzati rendelete Az önkormányzati tulajdonban lévő helyiségek bérletéről

Balassagyarmat Város Önkormányzata 21/2004.(VI.30.) önkormányzati rendelete Az önkormányzat tulajdonában lévő lakások bérletéről, és a lakbérek mértékéről

Balassagyarmat Város Önkormányzata 33/2004. (XII.17.) önkormányzati rendelete A helyi sportfeladatokról és azok ellátásáról

Balassagyarmat Város Önkormányzata 11/2005 (V. 6.) önkormányzati rendelete Az egészségügyi alapellátási körzetek megállapításáról

Balassagyarmat Város Önkormányzata 21/2005. (IX.29.) önkormányzati rendelete Balassagyarmat és vonzáskörzete közös hulladékgazdálkodási tervéről

Balassagyarmat Város Önkormányzata 1/2006.(I.27.) önkormányzati rendelete Gyermekek napközbeni ellátásának térítési díjáról

Balassagyarmat Város Önkormányzata 2/2006. (I.27.) önkormányzati rendelete A szociális intézményekben fizetendő térítési díjak megállapításáról

Balassagyarmat Város Önkormányzata 25/2006. (VI.30.) önkormányzati rendelete A temetőről és a temetkezés rendjéről

Balassagyarmat Város Önkormányzata 13/2008.(III.26.) önkormányzati rendelete A levegőtisztaság védelmének helyi szabályairól

Balassagyarmat Város Önkormányzata 27/2009.(VI.25.) önkormányzati rendelete A menetrend szerinti helyi autóbusz-közlekedés, valamint az iskolák és tanintézetek által rendelt autóbusz különjáratok legmagasabb hatósági árainak megállapításáról

Balassagyarmat Város Önkormányzata 35/2009. (X.1) önkormányzati rendelete Az elektronikus ügyintézés korlátozásáról szóló rendelet megalkotásáról

Balassagyarmat Város Önkormányzata 39/2009.(X.1.) önkormányzati rendelete Balassagyarmat Város Polgármesteri Hivatala köztisztviselőit, ügykezelőit és munkavállalóit megillető szociális, jóléti, kulturális és egészségügyi juttatásokról

Balassagyarmat Város Önkormányzata 18/2010. (III.23) önkormányzati rendelete A helyi vállalkozások ösztönzéséről és támogatásáról

Balassagyarmat Város Önkormányzata 3/2011. (I.28.) önkormányzati rendelete a házasság, valamint a bejegyzett élettársi kapcsolat hivatali helyiségen kívüli megkötéséről, létesítéséről, illetve a munkaidőn kívül történő házasságkötés és bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése esetén a többlétszolgáltatás ellentételezéséről

Balassagyarmat Város Önkormányzata 10/2011. (IV.1.) önkormányzati rendelete Balassagyarmat Város Önkormányzata és Szerveinek Szervezeti és Működési Szabályzatáról

Balassagyarmat Város Önkormányzata 47/2011. (XII.23.) önkormányzati rendelete az üzletek működéséről és a vendéglátóhelyek nyitva tartásáról

Balassagyarmat Város Önkormányzata 3/2012. (II.01.) önkormányzati rendelete a víziközmű-szolgáltatásról szóló önkormányzati rendelet megalkotásáról

Balassagyarmat Város Önkormányzata 12/2013.(IV.02.) önkormányzati rendelete az önkormányzati egészségügyi szakmacsoportos ösztöndíj támogatásról

Balassagyarmat Város Önkormányzata 16/2013.(V.30.) önkormányzati rendelete az önkormányzat vagyonáról és vagyongazdálkodási rendjéről

Balassagyarmat Város Önkormányzata 18/2013.(VII.01.) önkormányzati rendelete a Madách Imre Városi Könyvtár könyvtárhasználati és szolgáltatási szabályzatáról

Balassagyarmat Város Önkormányzata 32/2013.(XI.05.) önkormányzati rendelete a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj támogatásról

Balassagyarmat Város Önkormányzata 33/2013.(XI.05.) önkormányzati rendelete az államháztartáson kívüli források átvételének és átadásának szabályairól

Balassagyarmat Város Önkormányzata 34/2013.(XI.05.) önkormányzati rendelete az önkormányzat által fenntartott köznevelési intézményekben fizetendő térítési díj és tandíj megállapításáról és fizetésének szabályairól

Balassagyarmat Város Önkormányzata 39/2013.(XII.02.) önkormányzati rendelete a magánszemélyek kommunális adójáról

Balassagyarmat Város Önkormányzata 40/2013.(XII.02.) önkormányzati rendelete a helyi iparüzési adóról

Balassagyarmat Város Önkormányzata 20/2014.(IX.29.) önkormányzati rendelete a Balassagyarmat Város Önkormányzata kötelező közművelődési feladatairól

Balassagyarmat Város Önkormányzata 24/2014 (XII.01.) önkormányzati rendelete az állattartás helyi szabályairól

Balassagyarmat Város Önkormányzata 25/2014 (XII.01.) önkormányzati rendelete a vásárokról és piacokról

Balassagyarmat Város Önkormányzata 26/2014 (XII.01.) önkormányzati rendelete a talajterhelési díjról

Balassagyarmat Város Önkormányzata 3/2015. (II.03.) önkormányzati rendelete az önkormányzati tulajdonú földek hasznosításáról

Balassagyarmat Város Önkormányzata 5/2015. (III.01.) önkormányzati rendelete Balassagyarmat Város Önkormányzata 2015. évi költségvetéséről

Balassagyarmat Város Önkormányzata 11/2015. (III.01.) önkormányzati rendelete a pénzbeli és természetbeni támogatások rendszeréről, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátásokról

Balassagyarmat Város Önkormányzata 13/2015. (III.01.) önkormányzati rendelete az első lakáshoz jutók helyi támogatásáról

Balassagyarmat Város Önkormányzata 15/2015. (III.30.) önkormányzati rendelete a helyi hulladékgazdálkodásról és a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz kezelésének kötelező közszolgáltatásáról

Balassagyarmat Város Önkormányzata 16/2015.(III.30.) önkormányzati rendelete fizető parkolóhelyek üzemeltetésének és használatának szabályairól

Balassagyarmat Város Önkormányzata 19/2015.(V.05.) önkormányzati rendelete homlokzat-felújítás támogatásáról

Balassagyarmat Város Önkormányzata 20/2015.(V.05.) önkormányzati rendelete a lakossági járdaépítési kérelmek elbírálásáról és annak egyes feltételeiről

Balassagyarmat Város Önkormányzata 27/2015.(VII.19.) önkormányzati rendelete az iparosított technológiával készült lakóingatlanok felújításának, energetikai korszerűsítésének támogatásáról

Ezek közül a projekt szempontjából kiemelten relevánsak az alábbiak:

Balassagyarmat Város Önkormányzata 19/2000.(IX.29.) önkormányzati rendelete A Városi Bölcsődében időszakos gyermekfelügyelet igénybevételéről, mely mind a munka világába

visszatérő nők, mind a gyermekek célcsoport szempontjából fontos rendelkezéseket tartalmaz.

Balassagyarmat Város Önkormányzata 1/2006.(I.27.) önkormányzati rendelete Gyermekek napközbeni ellátásának térítési díjáról, mely szintén a gyermekek, a gyermekes családok tekintetében tartalmaz fontos intézkedéseket.

Balassagyarmat Város Önkormányzata 2/2006. (I.27.) önkormányzati rendelete A szociális intézményekben fizetendő térítési díjak megállapításáról, elsősorban az idősek és a fogyatékosággal élők számára tartalmaz rendelkezéseket, az egyes szociális alapellátások igénybevétele tárgyában.

Balassagyarmat Város Önkormányzata 39/2009.(X.1.) önkormányzati rendelete Balassagyarmat Város Polgármesteri Hivatala köztisztviselőit, ügykezelőit és munkavállalóit megillető szociális, jóléti, kulturális és egészségügyi juttatásokról. A rendelet egy szűk körre, a polgármesteri hivatalban foglalkoztatott dolgozókra fogalmaz meg különleges előírásokat.

Balassagyarmat Város Önkormányzata 18/2010. (III.23) önkormányzati rendelete A helyi vállalkozások ösztönzéséről és támogatásáról, mely a helyi vállalkozások ösztönzésével munkahelyteremtéshez nyújt segítséget.

Balassagyarmat Város Önkormányzata 12/2013.(IV.02.) önkormányzati rendelete az önkormányzati egészségügyi szakmacsoportos ösztöndíj támogatásról, mely az egészségügyi területén elhelyezkedni kívánó fiatalok oktatásához biztosít támogatást.

Balassagyarmat Város Önkormányzata 32/2013.(XI.05.) önkormányzati rendelete a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj támogatásról, a hátrányos helyzetű gyermekek felsőoktatási tanulmányainak támogatásáról.

Balassagyarmat Város Önkormányzata 34/2013.(XI.05.) önkormányzati rendelete az önkormányzat által fenntartott köznevelési intézményekben fizetendő térítési díj és tandíj megállapításáról és fizetésének szabályairól, a gyermekek oktatásához kapcsolódó részletszabályos, a művészeti oktatás hozzáférhetővé tételének részletes rendelkezéseit tartalmazza.

Balassagyarmat Város Önkormányzata 11/2015. (III.01.) önkormányzati rendelete a pénzbeli és természetbeni támogatások rendszeréről, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátásokról. Az önkormányzat szociális területen megalkotott jogszabályai közül a legkardinálisabb. Ebben található meg mind a pénzbeli, mind a természetbeni juttatások, szociális alap- és szakellátások részletszabályai.

Balassagyarmat Város Önkormányzata 13/2015. (III.01.) önkormányzati rendelete az első lakáshoz jutók helyi támogatásáról, mely a fiatalok családalapítását, önálló otthonba költözésének támogatását rögzítő rendelkezéseket tartalmazza.